

Posudek vedoucí práce

TOMANOVÁ, Kristýna. *Harmonizace pracovního a rodinného života manažerek-matek*. Praha, 2019. 77 s., 2 přílohy. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Olga Běhounková, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Bakalářská práce Kristýny Tomanové je věnována problematice sladění pracovního a rodinného života, která je v současné době ve společnosti často diskutovanou otázkou a má řadu aktuálních i naléhavých tematických kontextů. Spojována je nejčastěji s rodinnou politikou státu a ze strany zaměstnavatelů s alternativními pracovními úvazky a službami péče o děti.

Na obsahové úrovni předložené bakalářské práce se pozitivně odráží co do kvality i kvantity vhodně zvolená literatura, v níž významné místo zaujímají koncepce rodinné politiky, publikace výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (v textu uváděn jako VÚPSV) a Sociologického ústavu AV ČR a výzkumy veřejného mínění zaměřené na sladění pracovního a rodinného života.

Práce je strukturována do tří tematických kapitol, Úvodu, Závěru a Souhrnu hlavních dosažených výsledků empirického šetření. Postup výkladu je pochopitelný a přehledný. Autorka nejprve popisuje vliv státu na harmonizaci pracovního a rodinného života s orientací na rodinnou politiku, v rámci které podrobně analyzuje přínosy i negativní dopady dvou nástrojů, a to mateřské a rodičovské dovolené a služeb péče o děti. Ve druhé kapitole je její pozornost zaměřena na zaměstnavatele ČR z pohledu jimi nabízených nástrojů rodinné politiky. Akcentovány jsou alternativní pracovní úvazky a služby péče o děti zřizované zaměstnavatelem. Obsahem třetí kapitoly je vlastní autorčino empirické šetření, které rozdělila do čtyř subkapitol, a to na představení cíle šetření, zvolené metodiky a zajímavých výsledků, včetně interpretace získaných dat a diskuse. Součástí bakalářské práce jsou dvě přílohy (dotazník zaslaný manažerkám-matkám pracujícím v Praze a induktivní statistika).

2. Odborná úroveň

Volbu tématu vítám a oceňuji vzhledem k jeho aktuálnosti a potřebě hledat vhodná řešení. Cíl bakalářské práce autorka v Úvodu formulovala smysluplně a adekvátně jej provázala s cílem empirického šetření. Konkrétně zvolila analýzu toho, jakým způsobem český stát a zaměstnavatelé v ČR ovlivňují harmonizaci pracovního a rodinného života matek. Pozornost zaměřila na nástroje rodinné politiky státu a prorodinná opatření zaměstnavatelů, která stále nejsou dostatečná a neslouží ke spokojenosti pracovníků, kteří jsou rodiči. Kriticky se dívá na, v českém prostředí velmi časté, tzv. řetězení rodičovských dovolených. České ženy pak absentují na pracovním trhu skutečně dlouhou dobu.

Dílčím cílem byla komparace výsledků Výzkumu veřejného mínění s vlastním empirickým šetřením s vědomím určitých limitů v podobě několika shodných otázek (výstupy uvádí v Diskusi na s. 59–62, například preferenci zavedení slev na pojistném pro zaměstnavatele, kteří poskytují flexibilní formy práce, dětské skupiny či motivační bonusy při čerpání MD/RD více než podporu dlouhodobého čerpání RD).

Empirické šetření autorka zacílila na subjektivní rovinu vnímání a hodnocení harmonizace rodinného a pracovního života manažerek-matek dětí, pracujících v Praze a majících alespoň jedno dítě ve věku šesti let a méně (výběrový soubor tvořilo celkem šedesát respondentek). Hypotézy byly stanoveny tři a vycházely z teoretického rámce práce. Dotazník obsahoval celkem 38 otázek strukturovaných do sedmi oddílů s různými variantami odpovědí, což mohlo být pro respondentky nesrozumitelné (viz Příloha A, s. 78–84). Z jednotlivých opatření autorka na základě odpovědí respondentek dotazníkového šetření uvádí především nutnost vyšší nabídky alternativních služeb péče o děti a podporu sdílených pracovních míst.

Testováním hypotézy 1 prokázala závislost mezi nástupem matek k původnímu zaměstnavateli pro ukončení RD/MD a komunikaci zaměstnavatele s matkou během čerpání RD/MD (s. 58). Potvrzena byla také hypotéza 3 zjišťující pocity napětí mezi rodinou a prací, pokud manažerky-matky většinu práce v domácnosti dělají samy (s. 59). Hypotéza 2, zkoumající návrat manažerek-matek po ukončení alespoň dvouleté MD/RD k původnímu zaměstnavateli na stejnou pracovní pozici na plný úvazek, nebyla prokázána z důvodu nízké závislosti zkoumaných položek (s. 58)

Autorce se podařilo svým empirickým šetřením navázat na dosavadní stav poznání v oblasti harmonizace pracovního a rodinného života a přiblížit tuto problematiku v aspektech, kterých se dotýká se zaměřením na současnou českou společnost.

Kristýna Tomanová v průběhu psaní své bakalářské práce prokázala svoji samostatnost, disciplinovanost a zaujetí problematikou.

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací je poměrně obsáhlý, čítá téměř osmdesát česky i anglicky psaných zdrojů. Převažují zdroje elektronické z oblasti legislativních úprav relevantních oblastí. Se zdroji autorka v textu pracuje dle požadované normy a zřetelně jsou odlišeny její myšlenky a komentáře od přímých citací a parafrází. Základním právním rámcem je zejména zákoník práce, koncepce rodinné politiky MPSV a VÚPSV.

4. Grafické zpracování

Ke grafické úpravě práce zásadní připomínky nemám, práce má pečlivou úpravu. Drobné grafické odchýlení je jen u tabulek na stranách 46, 51 a 54 a důkladněji mohly být sjednoceny grafy popisující stejné jevy.

5. Jazyková úroveň

Autorka prokázala schopnost výstižných a adekvátních charakteristik rozmanitých otázek spojených s řešenou problematikou. Některé formulace by zasluhovaly více pozornosti, avšak celkově k jazykové stránce práce větší připomínky nemám.

6. Podněty k rozpravě

- Mohla by autorka uvést, co ji osobně nejvíce pozitivně a negativně zaujalo na přístupech a nástrojích harmonizace práce a rodinného života manažerek-matek?

7. Závěrečné hodnocení práce

V bakalářské práci jsou postiženy významné souvislosti problematiky harmonizace pracovního a mimopracovního života v České republice. Autorka usiluje o zdůraznění její důležitosti a podařilo se jí zvolené téma na základě relevantních zdrojů analyzovat a naplnit cíl práce i cíl empirického šetření. Pro její promyšlenou konstrukci ji celkově hodnotím jako zdařilou a doporučuji ji k obhajobě s návrhem známky výborně.

V Praze dne 10. srpna 2019

PhDr. Olga Běhounková, Ph.D.